

๒๙ กรกฎาคม ๒๕๐๕
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ ทรงเป็นประธาน
และทรงอภิปรายเรื่อง "ปัญหาการใช้คำไทย"
ที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพจากเว็บคณะอักษรศาสตร์ จุฬาฯ

๒๙ กรกฎาคม

วันภาษาไทยแห่งชาติ

ศศิธร มีตะชีโมโตะ
โรงเรียนภาษาและวัฒนธรรม

สวัสดีค่ะ มิตรรักนักอ่าน TPA NEWS ทุกท่าน กลับมาพบกับเรื่องราวน่ารู้ของภาษาไทยในเดือนกรกฎาคมพอดีเลยนะคะ เดือนนี้มีวันสำคัญซึ่งเป็นวันหยุดถึง ๓ วัน ได้แก่ วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา รวมถึงวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ค่ะ แต่ในเดือนกรกฎาคมนี้เรายังมีวันสำคัญอีกหนึ่งวันที่ถึงแม้จะไม่ใช่วันหยุด แต่ก็ถือเป็นวันที่สำคัญ และมีประวัติความเป็นมาที่น่าจดจำอย่างมากวันหนึ่ง นั่นคือ **"วันภาษาไทยแห่งชาติ"** ค่ะ

วันภาษาไทยแห่งชาติ ตรงกับวันที่ ๒๙ กรกฎาคม เนื่องด้วย **พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว*** ได้ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานกระแสพระราชดำริ เรื่อง ปัญหาการใช้คำไทย ในการประชุมทางวิชาการของชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ ห้องประชุมคณะอักษรศาสตร์ เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ ต่อมา คณะกรรมการรณรงค์เพื่อภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เสนอขอให้รัฐบาลประกาศให้วันที่ ๒๙ กรกฎาคมของ

ทุกปี เป็น วันภาษาไทยแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ของทุกปี เป็นวันภาษาไทยแห่งชาติ และได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วันภาษาไทยแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

(บทวิทยุรายการ "รู้รัก ภาษาไทย" ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ เวลา ๗.๐๐-๗.๓๐ น.) ***พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช**

ผู้เขียนขอขยายความ และลงรายละเอียด ดังนี้ นะคะ

๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นประธาน และทรงอภิปรายเรื่อง "ปัญหาการใช้คำไทย" ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมทางวิชาการของชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทรงแสดงความห่วงใยในภาษาไทย ทำให้ผู้ร่วมประชุมครั้งนั้นประทับใจเป็นอย่างมาก ดังใจความพระราชดำรัสตอนหนึ่งว่า

“ภาษาไทยนั้นเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของชาติ ภาษาทั้งหลายเป็นสิ่งที่สวยงามอย่างหนึ่ง เช่น ในทางวรรณคดี เป็นต้น ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องรักษาเอาไว้ให้ดี ประเทศไทยนั้นมีภาษาของเราเอง จึงต้องหวงแหน ประเทศใกล้เคียงของเราหลายประเทศมีภาษาของตนเอง แต่ว่าเขาก็ไม่ค่อยแข็งแรงเขาต้องพยายามหาทางที่จะต้องสร้างภาษาของตนเองไว้ให้มั่นคง เรามีโชคดีที่มีภาษาของตนเองแต่โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้ ในด้านการรักษาภาษานั้นก็มีหลายประการ อย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในด้านการออกเสียง คือให้ออกเสียงให้บริสุทธิ์ชัดเจน อีกอย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในด้านวิธีใช้ หมายความว่า วิธีใช้คำมาประกอบประโยค นับเป็นปัญหาที่สำคัญ ปัญหาที่สาม คือ ความร่ำรวยในคำของภาษาไทย ซึ่งพวกเรานึกว่าไม่ร่ำรวยพอ จึงต้องมีการบัญญัติศัพท์ใหม่มาใช้...สำหรับคำใหม่ที่ตั้งขึ้นมีความจำเป็นในทางวิชาการไม่น้อย แต่บางคำที่ง่าย ๆ ก็ควรจะให้มี ควรจะใช้คำเก่า ๆ ที่เรามีอยู่แล้ว ไม่ควรจะมาตั้งศัพท์ใหม่ให้ยุ่งยาก ...ในปัจจุบันนี้ปรากฏว่า ได้มีการใช้คำออกจะฟุ่มเฟือย และไม่ตรงกับความหมายอันแท้จริงอยู่เนืองๆ ทั้งออกเสียงก็ไม่ถูกต้องตามอักขรวิธี ถ้าปล่อยให้เป็นไปดังนี้ ภาษาของเราก็มีแต่จะทรุดโทรม ชาติไทยเรามีภาษาของเราใช้เองเป็นสิ่งอันประเสริฐอยู่แล้ว เป็นมรดกอันมีค่าตกทอดมาถึงเราทุกคนจึงมีหน้าที่จะต้องรักษาไว้ ฉะนั้นจึงขอให้บรรดานักคิด และบัณฑิต ตลอดจนครูบาอาจารย์ได้ช่วยกันรักษา และส่งเสริมภาษาไทย ซึ่งเป็นอุปกรณ์ และหลักประกันเพื่อความเจริญวัฒนาของประเทศชาติ...”

การเสด็จพระราชดำเนินในครั้งนั้นนับเป็นพระมหากษัตริย์คุณอย่างหนึ่งที่เปรียบมิได้แก่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพราะเป็นครั้งแรก และครั้งเดียวที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงร่วมอภิปรายในการประชุมทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาในเมืองไทย คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันอังคารที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ เห็นชอบให้วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ของทุกปี เป็นวันภาษาไทยแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์ เพื่อ

๑. เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผู้ทรงเป็นนักปราชญ์ และนักภาษาไทย รวมทั้งเพื่อน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ที่ได้ทรงแสดงความห่วงใย และพระราชทานแนวคิดต่างๆ เกี่ยวกับการใช้ภาษาไทย

๒. เพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๒

๓. เพื่อกระตุ้น และปลุกจิตสำนึกของคนไทยทั้งชาติให้ตระหนักถึงความสำคัญ และคุณค่าของภาษาไทย ตลอดจนร่วมมือร่วมใจกันทำนุบำรุงส่งเสริม และอนุรักษ์ภาษาไทย ซึ่งเป็นเอกลักษณ์และเป็นสมบัติวัฒนธรรมอันล้ำค่าของชาติให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

๔. เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการใช้ภาษาไทย ทั้งในวง

วิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งเพื่อยกมาตรฐานการเรียนการสอนภาษาไทยในสถานศึกษาทุกระดับให้สัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น

๕. เพื่อเปิดโอกาสให้หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐบาล และเอกชนทั่วประเทศมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อเผยแพร่ความรู้ภาษาไทยในรูปแบบต่างๆ ไปสู่สาธารณชนทั้งในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติ และในฐานะที่เป็นภาษาเพื่อการสื่อสารของทุกคนในชาติ

ดังที่เราชาวไทยได้ทราบกันดีว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระอัจฉริยภาพ และพระปรีชาสามารถทางภาษามาตั้งแต่ครั้งยังทรงพระเยาว์ ทรงรอบรู้ปราดเปื่องถึงรากศัพท์ของคำไทย คือ ภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต ทรงพระราชนิพนธ์วรรณกรรม เรื่อง “พระราชนิพนธ์กวีจักรกัลป์ที่ ๘” “เมื่อข้าพเจ้าจากสยามสู่สวิตเซอร์แลนด์” “พระมหาชนก” “เรื่อง ทองแดง” อีกทั้งยังทรงพระราชนิพนธ์แปล และเรียบเรียงวรรณกรรมภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทยที่สมบูรณ์พร้อมในทางวรรณศิลป์มีเนื้อหาสาระที่ทรงคุณค่า และเป็นแบบอย่างแก่ประชาชนในการใช้ภาษาไทย ดังพระราชนิพนธ์แปลเรื่อง “ติโต” “นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ” และพระราชนิพนธ์แปลบทความเรื่องสั้นๆ เกี่ยวกับการเมือง การปกครอง และเศรษฐกิจต่างประเทศ อีกหลายบท แม้แต่พระราชดำรัสของพระองค์ยังเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง สละสลวย และเข้าใจง่าย จึงจับใจผู้ฟังทุกระดับ และสร้างความซาบซึ้งตรึงใจได้ทุกครั้ง

คนไทยโชคดีมากนะค่ะที่มีภาษาประจำชาติที่ใช้กันมาอย่างมั่นคงยาวนานถึง ๗๐๐ ปี เป็นมรดกอันล้ำค่าที่แสดงถึงวัฒนธรรมอารยธรรม และเอกลักษณ์ ซึ่งบรรพชนได้สรรค์สร้างและถ่ายทอดไว้ให้ เราทุกคนจึงควรตระหนักถึงความสำคัญในการดำรงรักษา “ภาษาไทย” มรดกทางวัฒนธรรมของชาติไทยเราไว้ให้คงอยู่สืบไปค่ะ

ขอบขอบคุณ///แหล่งที่มาของข้อมูล

- วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี: <https://th.wikipedia.org/wiki/วันภาษาไทยแห่งชาติ>
 - สำนักงานราชบัณฑิตยสภา: บทวิทยุรายการ “รู้ รัก ภาษาไทย” ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ เวลา ๗.๐๐-๗.๓๐ น. <http://www.royin.go.th/?knowledges=วันภาษาไทยแห่งชาติ-๒๙-กรกฎาคม>
 - หอสมุดแห่งชาติวังมณฑลวิเศษ จันทบุรี: <http://www.finearts.go.th/chantaburilibrary/parameters/km/item/29-กรกฎาคม-วันภาษาไทยแห่งชาติ.html>
 - Nation TV: <http://www.nationtv.tv/main/content/life-style/378417638/>
- ภาพประกอบ
จาก Nation TV: <http://www.nationtv.tv/main/content/life-style/378417638/>